

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙΣ 730 ΜΑΝΙΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΡΣΙΚΗ

(Ένα σπάνιο ιστορικό έγγραφο)

ΑΤΑ το έτος 1670 οι κάτοικοι της Μάνης —

ζώντων άποφασίστην να σταλή ως πρόσθετο στά διάφορα γενοτικά κούτη της 'Ιταλίας ένας έγκρατος και μορφωμένος Άσων, ο Στεφανόπουλος ή Στεφανόπου. Πραγματικά, ο Άσων αυτός άνευχθησε ύψους, επισήμησε τις Δημοκρατίες και τα βασίλεια της Βενετίας, της Φλωρεντίας, της Ρώμης, της Σαρδηνίας κλπ., αλλά κανένα από αυτά τα κούτη δεν δέχονταν μετανάστες 'Ελληνες στά διάβη του. Έθεωρούσαν τότε στην Εύρώπη, γενικά, οι 'Ελληνες ως ταρχαλά στοιχεία κι' ή διάφορες κυβερνήσεις προφασίζονταν ένα σωρό ήπιόδια, γιά ν' άνηθύνουν τη φιλοξενία αυτή.

Άκούοντας όμως ο Στεφανόπουλος, και χωρίς ν' άπογοητευθεί, έπισκέφθηκε στα τελευταία και την ίσχυη κι' άνηθη τότε Δημοκρατία της Γενεύης. Υπόβαλε στή Γενουσία της την θεμική παράκληση των συμπατριωτών του, κι' ο γερουσιαστή ασουσιμα — άρου άπεινιμάν συγχρόνως πολλές τιμές κι' έγκάρδια ύπαδοχη στον Στεφανόπουλο — παραδέχτηκε και την παράκλησή του.

Άποφασίστηκε τότε, σε μια τελευταία συνεδρίαση της Γενουσιίας, να παραχωρηθή στους 'Ελληνες ως τόπος έγκαταστάσεως, το δικαίω παράλι της νήσου Κορσικής, το όποιο λεγόταν τότε «Παομία» και να τεθή ο οικονομισμός αυτός υπό την προστασία της Δημοκρατίας των Γενουσιώνων. Συγχρόνως όφιστηκε και μια έπιτροπή, ή οποία θα συνόδευε τον Στεφανόπουλο ως εκεί, γιά νά εξετάσει και μόνος του προηγουμένως το μέρος.

Ο Στεφανόπουλος έπηγε στην Κορσική, εξέτασε το μέρος πού θα έγκαθίσταντο οι Μανιάτες κι' έγκαταστήσεως πού, ήρρισε στή Μάνη, συνεκάλεσε τη γενική συνέλευση των προκρίτων κι' άνέφερε σ' αυτήν το εύχριστό άποτέλεσμα των ένεργειών του. Άποφασίστηκε τότε νά έπισκευθώ όλο το θινανόν γρηγορότερα ή μετανάστευσιν, γιάτι μια ίσχυη στρατιά Τούρκων Ξεανούσε κιάλας από την Τρίπολι έναντιόν της Μάνης.

Μέσα σε λίγες, λοιπόν, ήμέρες, 730 Μανιάτες, μαζί με τις οικογενείες των, άποχρητέψαν γιά πάντα την πατρίδα, τους συγγενείς και τους φίλους — όσοι προτίμησαν να καταφύγουν στα άσπίτηα βουνά, γιά νά μην έγκαταλείρουν το πάτρο έδαφος — και κατέβηκαν στό λιμάνι του Ούλου. Εκεί τους περιμεναν έπίτηδες ναυπηγμένα έντοματζι Γαλλικά πλοία, τα όποια τους μετρίεραν στή Γένοβα και τους άποβίβασαν εκεί, κατά τα τέλη του έτους 1675.

Στή Γένοβα οι μετανάστες έβρισαν επί δύο μήνες περίοον, όσο να συμφωνήσουν οι άρχηγοί κι' οι προκρίτες των τους όρους της έγκαταστάσεως μαζί με τις 'Αρχές της Δημοκρατίας. Στά τελευταία, κι' άρου ύπευχόρησαν σε πολλά πράγματα οι Φιλέλληνες Γενουσιόοι, συνεταιρήθη το άκόλουθο έπίσημο πρακτικό, το όποιο καθορίζει ακριβώς τις άμοιβαίες σχέσεις μεταναστών και Δημοκρατίας, και το όποιον παραθέτουμε διόκληρο, επειδή είνε σπάνιο και θεωρείται συγχρόνως ως μεγάλη ιστορική σημασία: «Έν Γενουή τη 18 'Ιανουαρίου 1676

«Αρθρον Α'.—'Η Δημοκρατία της Γενουσίας έχει την γνώμη, όπως ή εις Κορσική — και χάρτιν 'Υψίστου — άποκατασταθησόμενη 'Ελληνική άποικία, χρεωστεί νά ύπάγεται θρη-

σκευτικώς και πνευματικώς εις τον Πάπαν, διατηρούσα όμως το (δρθόδοξον) 'Ανατολικον δόγμα, όπως τουτό συγχωρείται εις την Παπικήν 'Επικράτειαν και εις τα βασίλεια της Νεαπόλεως και της Σαρδηνίας. Μετά τον θάνατον των ζώντων εισέτι 'Ελλήνων κληρικών — επισκόπου, ιερέων και μοναχών — οι όποιοι ήλθον μετά των άποίκων, οι διαδοχοί των θα χειροτονούνται από τον Πάπαν, και θα διατελούν υπό τας διαταγάς του Καθολικού επισκόπου της έπαρχίας των.

«Αρθρον Β'.—Οι άποικοι από της στιγμής ταύτης θεωρούνται ύπηκοοι της Γενουσιόου Δημοκρατίας και θα διοικούνται από τον διοικητήν—τοποτηρητήν της.

«Αρθρον Γ'.—Οι άποικοι χρεωστούν νά ύπηρευον πιστως την Δημοκρατίαν, κατά έρηδαν και κατά θαλάσσαν.

«Αρθρον Δ'.—Οι άποικοι θα όρκισθούν πίστιν και ύπαταγήν εις τους νόμους και εις το καθεστώς της Δημοκρατίας και ύποχρεούνται νά πληρώνουν τακτικώς τους φόρους των.

«Αρθρον Ε'.—'Η Δημοκρατία παραχωρεί δωρεάν εις τους άποίκους τας γαίας της Παομίας, Ρεβίδας και Σαλονιας, άπασας επί της νήσου Κορσικής, καθώς και εις τους άποίκους των. Είνε περιπτώσιον θάνατον ενός άποίκου, οι γαίαι του θα διανεμηθούν εις ίσα μερίδια εις τους κληρονόμους του, είτε άρρενας είτε θήλειες. Εις περίπτωση δέ έλλείψεως κληρονόμων, ή γή του άποθανόντος περιέρχεται και πάλιν εις την κατοχήν της Δημοκρατίας.

«Αρθρον Σ'.—'Η κυβέρνησις της Δημοκρατίας ύποχρεούται νά προμηθεύει εις έκαστον άποικον τα οικοδομησιμα ύλικα δια την άνέγερσιν των οικιών των, καθώς και σίτον και σπόρους. Τα έξια αυτά θα άποδοθούν μετά παρέλευσιν 10 ετών χωρίς τόκον.

«Αρθρον Ζ'.—'Εκαστος άποικος δύναται νά έχη κλίβανον (φούρνον) και άνεμόμυλον ή νερόμυλον.

«Αρθρον Η'.—'Η άποικία δύναται νά έχη ποιμίαν μικρών και μεγάλων ζώων.

«Αρθρον Θ'.—'Η Δημοκρατία έπιτρέπει γενικώς την όπλοφορίαν των άποίκων, κατόπιν όμως σχετικής άδείας από το διοικητό—τοποτηρητό της.

«Αρθρον Ι'.—Το έμπόριον παντός είδους είνε έλεύθερον, άρκει οι άποικοι να πληρώνουν τα νόμιμα δικαίωματα εις το κράτος.

«Αρθρον ΙΑ'.—'Η Δημοκρατία έπιτρέπει εις τους άποίκους νά ένεργούν πολεμικάς έπίδρομας έναντιόν των Τούρκων ύπο Γενουσιήν σημαίαν. Χρεωστούν όμως νά πληρώνουν τα δικαιώματα των κατά τόπους προζένων της και νά συμμορφώνονται με τους σχετικούς νόμους της.

«Αρθρον ΙΒ'.—'Η Δημοκρατία θα μεταφέρει δωρεάν τους άποίκους εις την Κορσικήν, και άνεξόδως θα διανεμήη τας σχετικές γαίας. Πρέπει όμως νά άποημιωθή έν καιρώ και με την παροχή πάσης εοκολίας, δια τα μέχρι τούδε έξοδά της προς διατροφήν και δια μόνην των έν τη πόλει της Γενουσίας.

Μόλις ύπευχόρη το πρακτικό αυτό των άμοιβαίων συμφωνιών και όθων, οι 'Ελληνες επιβίβαστσαν σε πλοία της Δημοκρατίας κι' άνεχώρησαν γιά την Κορσική, άρου προηγουμένως έγιναν ή άταρχώητες προετοιμασίες κι' ο έφοδιασμός των άποίκων με τα χρειώδη τρόφιμα και εργαλεία της έγκαταστάσεως.

Στην Κορσική έφθασαν κι' αποβίβαστσαν οι Μανιάτες στις 14 Μαριου του 1676. Άμέσως έγινε ή διανομή της γής, διορίστηκε διοικητής—τοποτηρητής της άποικίας ο δραστήριος και πραγματικός Φιλέλλην Γενουσιόοις είντατριδης 'Ισίδωρος Βιάζι: ντι Κοτζιά, κι' ή έργασίη της έγκαταστάσεως προχώρησαν άμέσως με ταχύτητα και με όργανωτικό πνεύμα άξιοθαύμαστο.

Μιά σχετική μικρή άντίδοση των αυτοχθόνων Κορσικανών έναντιόν των 'Ελλήνων άποίκων, την κατέτηξε κεραυνοβόλως και γιά πάντα ο άποραπιστικός τοποτηρητής και έπειτα από 30 έτών πατρική διοίκηση, ή άποικία βρισκόταν σε ζήλευη κι' άνθητότατη κατάστασι ευημερίας.

Τό 1743, πού την έπισκέψθη ο περιηγητής Λαμπιεράν, έκφραζόταν με άληθινό ένθουσιασμό γιά το θαυμάσιο πνεύμα των 'Ελλήνων άναγρέει δέ και το άκόλουθο συνηθητικό :

«Όρισμένες ήμέρες τό έτους, οι άποικοι — κι' επί μακρόν σεριά έτών — άνέβαιναν όλοι μαζί στην ψηλότερη κορυφή του γενοτικού όρους, κι' από κει, βλέποντας τα μακρινά βουνά της σκλαβοεινής πατρίδος των 'Ελλάδος, τα χαίροισαν με τα μάτια βοσκωμένα από τα δάκρυα :

—Χαίρει 'Ελλάς !... Χαίρει προσφιλής γή των προόνων μας !... Χαίρει Μάνη άνιστη και ήρωική !...

